

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 265. szám, özv. Fried Józsefné úrnő házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyiltteri közleményeket,
a kiadóhivatal
mérésékelt árjegyzék szerint számít fel.

Felhívás előfizetésre.

A szokott közvetlenséggel, mesterkedtlen szavakban fordulunk az új évnegyed közzében ezúttal is előfizetőinkhez és a nagyközönséghez, hogy köszönetet mondva a támogatásért, melyvel lapunkat kitüntetik, a bizalomért, mellyel ez által működésünket jutalmazták, e bizalmat és támogatást továbbra is kérjük.

Két éve múlt, hogy e lap szerkesztését átvettük. Hogy milyen közéleti harcban, nehézküzdelenben telt el ez a két év: az köz tudomásu. De e két év alatt a »Szentes és Vidéke« köré a törzselőfizetők olyan száma csoportosult, mely minden szónál fényesebben igazolja, hogy a közönség törekvésünket jónak, helyesnek ismerte fel és mint ilyent, minden erejével támogatja.

Nem lévén lekötelve senkinek sem, érdektelenül, csupán szülővárosunk és Csongrád vármegye előhaladásáért, felvirulásáért küzdünk; küzdünk azért, hogy a béke újból visszatérjen közzénk és megsemmisüljenek a lelkiismeretlen izgágák, kik bosszúsomjuknak e puritán vármegye és város régi jó hírnevét is meg gondolatlanul feláldozni, belbékéjét meg rontani képesek.

Ez adta meg lapunknak eddig az irányt, erre fogunk állhatatosan törekedni a jövőben is.

Az előfizetési ár a régi marad:
negyed évre — 1 forint 25 krajcár,
fél évre — — 2 forint 50 krajcár,
mely össze vidékről postautalvánnyal küldhető be.

Szentes, 1891. június hó.

Tisztelettel:
a »SZENTES és VIDÉKE«
szerkesztősége és kiadóhivatala.

TÁRGA.

Szemelvények

a főgimnáziumi gyakorló kör ez idei dolgozataiból.

Búcsú Vergiliustól.

— Horátius ódája. (Carm. I. 3.) —

Cyprus istennője, — a hatalmas Vénus,
A fénylő csillagok, — Helena testvéri
És maga a szelek királya Aeolus
Légyenek ó hajó! útnak vezéri.
Zárja barlangjába Aeol' minden szelét,
Csak a Japixot nem. Oh hajó! gyengédül
Órizd — kérlek — read bizott lelmem felét
S Attica partján add vissza sértetlenül.

Annak keblét tölgycs és hármasc érc övezte,
Ki először gyenge, törekeny csolnokat
Az ádáz tengerre bocsátani merre,
A tengerre, a hol harcolva zúgnak át
A heves déli szél és észak viharja,
Hova a Hyadok bösz zivatart hoznak,
S melynek úgy duzzasztja árját, mint akarja
A dühöngő Notus, — ura Adriának.

Mily haláltól félt az, mily borzasztó vérszót,
Ki szentöl-szembe nézte az úszó szörnyeket,
S vissza nem riadt a háborgó tengertől,
Látva az acroceraumi szirteket . . . ?
Hasztalan szakítá részekre a szárazt
Szétválasztó Oceannal a bölcs isten,

Herkules dicsekszik.

A világ leghírhedtebb szedelgőjének, a nem régiben elhalálozott Barnumnak utódai azon töprengenek: vajon fentartsák-e továbbra is a rendkívüli látványosságok múzeumát, melyet az örökható nagy fáradsággal gyűjtött össze, hogy a reklámcinálás legraffináltabb művészetével szerezzen mutogatásával mesés vagyont.

Hatlabú bornyu, szárnyas elefánt, féloldaldal tisztá fehér európai, másik felén meg nubiái szerezsen ember s az ég tudná: mi mindenféle csuda-szülöttje a természetnek mind együtt van a hírhedt szedelgő ritkaság-kabinetjében, de mindezek nézéséből a hiszékeny közönség már kigyótt és ha csak valami újabb, rendkívüli látványosságra nem tesznek szert: az örökösök valószínűleg bezárják a bódét, csendes nyugalomban költvén el az öröklött milliokat.

Tervezték ugyan azt is, hogy magának a nagy Barnumnak a bőrért fogják kitönni az általa szerkesztett reklámok kézírataival, de hát . . . alighanem egy még élelmesebb vetélytárs cselekedte . . . az örökható nagy férfiú holt tetemét elrabolták és így az örökösök e terve hajtótörést szenvedett.

Persze, ha maga Barnum még élne, az ilyen csekélységen egy

pillanatra sem akadna fenn. Mert hisz en köz tudomásu, hogy a híres szakálltáncosnó, missz Pasztrann a kitömött tetemét ez a fősvindler legalább is 20 ritkaság-kabinetnek eladta, mindenik teteméről hatósági bizonyítványokkal igazolván: hogy az az igazi és egyedüli, holott köz tudomásu, hogy nem csupán a rókáról, de a táncosnóról is csak egy bőrt lehet lehúzni, legyenek bár szakálasok vagy szakálatlanok.

De Barnum nem él, nem adhat maga új fényt a múzeumának, új vonzóerőt a világhírű ritkaság-kabinetnek és örökösei talán hálásak lesznek érte, ha rámutatunk egy újkori csudára, amelyet — ha múzeumunknak megszerezhetnek, ezzel bizonyára csak öregbiteni fogják az öröklött milliokat.

Ez a nevezetes csuda, a szentesi dicsekvő Herkules, Sima Ferencz.

Egy Herkules, aki dicsekszik!

Valami az!

Szempényvesztő gyorsasággal vágott arcul egy embert, dobta át a másikat, botjával együtt egy kerítésen és ezalatt a másik kezével már a harmadikat 3-szor ütötte arcul. Cselekedte pedig ezt egyedül-egymaga, nagy nézőközönség előtt, amely érdeme szerint megtapsolta a hőst és vitte, hajadonfófel, haza, diadalmenetenbe, a lakására. Sima Herkules cselekedte ezt.

— A mely tenger tómbol, ha rá vihart áraszt, —
Ha gonosz hajóink átúsznak a vizen!!

Az ember, — ki merész elszenvadni mindent,
Rohan átkos bünbe, épen mert tiltva van:
Japet' merész fia, — kinek mi se volt szent,
Tiltott tüzet lopott fájának csalárdan.
Az Olympról lopott tűz után világra
Jött a szárazság és százféle betegség;
Korán útat nyitnak ezek a halálra,
Mely eddig azt nézte, kit kinez rüt vénység.

Daedalus, embernek nem adott szárnyakat
Ólta, még a magas légkör is bejárta;
A bátor Hercules, — ki látott bátrabbat:
A sötét Acheron kapuit kitérta.
Nehéz, súlyos: halandóknak semmi sincsen,
Magába a mennybe töreksznünk ostobán,
S mennykövit Jupiter, az a bosszús isten
Sohsem teheti le gonoszságunk folytán!

Tordai Sándor.

Ne kutasd a jövőt.

— Horatius Carm. I. 11. —

Óh ne kutasd Leucone.
Tudni tilos nekünk,
Hogy mily sorsot adott Isten
S mikor lesz a végünk. —
A babyloni számokat
Soha még se kísértsd,
Legyen bár több teled, avagy
Most az utolsó eld. —

Most, midőn a Tyrrhén tenger
Partját vihar veri . . .
Légy hát okos és ne feledd
A hegy levét inni. —
Róvid az élet, túl sokat
Téle ne is remélj:
Nem bízva a jövőben
Csak a jelennek élj.

Molecz Béla.

Tréfából — házasságba.

Apró képek.

Gyakran ismételt régi példabeszéd tartja:
»A szerelem jön és — itt van!« Csakhogy
a szerelemtől a házasságig olykor hosszú út
vezet, olyan hosszú, hogy végét se ériük
soha! — sóhajt bizonyára nem egy olvasónó.

Hát, ennek oka a körülményekben, vagy
tudj' isten, mi mindenben, az élet ezer tarka
változásaiban rejlik.

Mert épp oly gyakran megcsik, hogy
a házasság közvetlen közel félközök hirtelen
hozzánk; egy röpke szó, melyet gondatlanul
kiejt valaki, úgy csendül a fulánkbe, mint a
sors figyelmeztetése, mely után távolgyunk,
melyet megszívlelni kénytelen vagyunk, a
nélkül, hogy okát tudnók adni: miért?

A tréfa komolyságra válik és nem egy
boldog házaspár véletlenből lett azzá; az
a vak meggyőződéssel kötöttek frigyét, hogy
egymásnak teremtvék, hogy egy az ajkon gon-

Ő maga legalább így írja meg és ha ő megírja, nem, akkor bizonyos, hogy — egyetlenegy szó sem igaz az egészről.

Es ezért ajánljuk őt melegen a Barnum utódainak figyelmébe. Mert a rendkívülség, az, ami a közönséget megtekintésére vonzaná, éppen ebben rejlik.

Egy Herkules, aki hőstettekkel dicsekszik, amelyeket tényleg elkövetett: hát mi rendkívüli van ebben?

De egy Herkules, aki olyan vitézkedéssel dicsekszik el, amelyben őt magát derekasan meggyomrozták — ez aztán valami: érdemes a megtekintésre.

Hiszen Fallstaffban is az volt az egyedül nevezetes, — — igaz: nevetséges is, hogy a lurkó olyan szerelmi kalandokkal dicsekedett szüntelen, amelyeknél csúfos kudarcot vallott.

De Sima-Herkules nem csupán dicsekszik, hanem fenyeget is.

Kimondja hazug dicsekedései végén, hogy jövőben az, aki hírlapi úton a »Szentesi Lap« szerkesztőjének nem közéleti dolgait és nem közéleti magaviseelkedését érinteni meri, azzal a lap szerkesztője polemikiába nem bocsátkozik, hanem nyomban sommás elégtételt vesz rajta.

Hát hiszen, ez a nagyhangú fenyegetés, szeliden szólva, föltöbb komikus.

Mert föltéve, hogy a »Szentesi Lap« szerkesztőjének ezutáni sommás elégtétel-vételei is ilyen fényesen sikerülnek, mint az, amelyet Bartha Kálmán barátunkon a f. hó 24-én éjjel nyert, akkor legalább is szükséges, hogy egy külön udvari kalapost szegődtesse, de valószínűleg szükséges az is, hogy még több kocsiszt mozgósítson, mert egy-kettő nem igen fogja őt megvédeni a további meggyomroztatások ellen.

No, de: mi közünk mindehhez? kérheti bárki is. Mit fáj az nekünk, ha Herkules dicsekszik? — És ha ő azt hiszi, hogy csakugyan »vett« és nem »kapott« sommás elégtételt: minő kegyetlenség, megtróni kételkedésünkkel az ártatlan örömet?

Hát ebben van valami igaz. Es Sima-Herkules dicsekedései bennünket legkevésbé sem érdekelnek; nem még az sem, hogy az a fényesnek tervezett hadjárat, melyben egész vezérkarával résztvett a hó vezér, reá milyen dicstellenül végződött.

De Sima-Herkules nem csupán egy egyén: ő egyuttal lapszerkesztő is, vagy legalább föltétlenül rendelkezésére áll egy hírlap és ilyes ténykedései, mint a f. hó 24-iki is volt, az egész sajtó tekintélyét aláássák, a hírlapírókat magát ortvátadóknak bélyegezik.

Ezenkívül Sima-Herkules nem csupán dicsekszik, hanem fenyeget is.

Az első gverill-harc kudarcától attól, hogy elrettentené, felkavarja az epéjét, szeméit elfutja a vér és leszámolva minden tisztességgel, keresztülgázolva minden jobb és nemesebb érzésen, Sima-Herkules az öklömet uralmat hirdeti, az ökle az a fegyver, amellyel ezután mindenki ellen tör, aki fenséges (?) személyéhez szóval vagy írásban közelíteni mer és e durva öklövel akarja visszaszerezni lemállott tisztességét.

Ő, aki megteremtője itt a személyi harcnak; aki lapjában helyet ad olyan ripók közleményeknek, melyek másoknak a szégyenséggüket hányják fel: ő, aki csak nemrégiben támadott egy becsületes férfit ellen, nem, hogy közéleti szereplését bírálja, hanem, hogy hazugul örültnek mondja: ma sérthetetlen szentséget követel magának és egy lélegzetvételre rápszódiát zengvén hősi Herkules-voltárol, megrázza az öklét, hogy: vigyázzatok, mert magam ugyan megvédtem a

közélet mezején, de az öklöm, az még megvan!

Nem félünk attól a dühvel rázott öklőtől, amelynek ereje nem valami ijesztőnek bizonyult a sommás elégtétel-kapas alkalmával. Ismerjük a multból Sima-Herkules most újra elévett manőverét is, mellyel feldicsekszik, hogy olyanokat, akik előtt meg sem állhat, ő vert meg. Az a hírdet plakátsbeli korbácsolás ez, amelyről már a gyerek is tudja, hogy a mesék országából való. Meggyőződésünk, hogy ezt a gyerekeskedés más alkalmakkal, új változásban ismét fel fogja találni — és mindezzel már leszámoltunk mi, de leszámolt a közönség is.

Amit a f. hó 24-én keresett és kapott, azt a sommás elégtételt ugyan le nem mossa róla semmiféle néven nevezendő hősi dicsekedés.

Es ha ennek dacára újból felszólalunk ezen ügyben, ha ennek dacára foglalkozunk az örületes fenyegetésekkel: tesszük ezt azért, mert mi teljes lélekkel a sajtó szolgálatában állunk és a sajtó e fattyúhajtása ellen teljes erővel küzdeni: pályánk iránt való kötelesség.

Aki hírlapíró mer lenni, ne az öklébe, hanem az általa védett ügy igaz voltába bizakodjék; akinek meg az ökle szerezzon tisztességet: tegye le a tollat és álljon be cirkuszi öklö-harcosnak.

Hírlapíró ajakán pályájának bezennyezése az, hogy öklére hivatkozzék, azzal akarja védeni az ügyét. Hiszen első és legszentebb kötelessége az, hogy a durva, nyers erő önkénye ellen küzdjön és lehet-e a szabadság, egyenlőség bajnokja az, aki más mértékkel kíván méretni önmagának, mint ő másoknak mér; aki maga vallja magát a nyers erő matadorának?

Ez a szavunk Sima-Herkules dicsekedései és fenyegetéseire.

De van még néhány szavunk ah-

dolatlanul és céltudatlanul elröppent szó varazsa nyitotta meg szeméiket és szívüket.

Fáradságot vettem magamnak, olvasónim gyönyörűségére, több esetet összegyűjttem, melyekből kiválgatok, hogy sok házasság kötetlik, melynek létrejötténél sem a szerelem sem a számítás nem játszott szerepet s amelyek mindenike mégis az illetők boldogságát eredményezte. Mindezen esetekben a véletlen vette magára Amor isten szerepét és szintén vakon vitte ugyan a maga dolgát, de azért nem rosszul. Az inceskedéstől a komolyságra, a tréfától a házasságra egy-egy találó éle vezetett el. Lassuk csak: mikor és hogyan?

Egy nagy városban — nagy ritkaság — jótékonycéliu bazart rendezték. E bazart egy agglégény is meglátogatta. Szerencsésen körülhajtotta és elkerülte a férjvadászó sóvár tekinteteket és im, a bazárban egyszerre egy fiatal leány horgára került, aki női pipereárkat árusított el.

— Nem vehetek kegyedtől úgy sem semmit, felelt a kánalásra; agglégény vagyok. Az egyedüli, amit aricsarnokból használhatnék, folytatta udvariasan; — kegyed maga volna, de félek, hogy ez meg nagyon drága.

— Oh, én éppen nem vagyok drága.

— No, ez bizonyításra szorul; akkor talán . . .

— Látom, hogy ön az én emberem, kiáltott fel erre nagy örömmel a leánya és

pár pillanat alatt csaknem egész árúkézsletét megvásároltatta az agglégénnyel.

Mikor ez fizetni akart, a leánya kijelentette, hogy nem tud neki visszaadni.

— Ha csak magamat nem! tette hozzá, pajkosan a vérvé előbbi tréfájára célozva.

Es csakugyan, nem sok időbe telt, neje lett az agglégénynek, önmagát adta neki oda.

Egy hírneves orvostól egy ismerős nő, akinek életét mentette meg, azt kérdezte: mit kíván jutalmul?

Az orvos azt felelte, hogy ismerősöknél soha sem szabja meg jutalmdíját, hanem mindenkor az illetőkre bizza a honorárium megállapítását.

— Es nem esködök meg gyakran a varakozásaiban? kérdezte a hölgy.

— Mondhatom, soha! felelt az orvos.

— Ha olyan könnyen kielégíthető, ám vegye hát ezt; mondá erre a hölgy, üres jobbát nyujtva az orvosnak s aztán tréfilkozva mutatván fel előtte a balkezét is, mely bankjegyekkel volt tömve, így folytatta: Lassa kérem, milyen könnyű önt rászédni?

— Oh, éppen nem! felelt az orvos. Kezét megkapni, nagy kitüntetés reám nézve. Megsért, ha eme bankjegyeket is rám kívánja erőszakolni. Fejedelmileg vagyok megjutalmazva.

A nő érezte a helyzet kínos voltát és hogy orvosát is milyen zavarba hozta. De e

kis jelenet következménye az volt, hogy az orvos rövid időn komolyan megkérte volt betegje kezét.

Egy úr a kiszolgáló és véletlenül vörös hajú nőtől a szivarosboltban azt kérdezte: vajon nem szolgálhatna-e neki egy szál gyufával?

— Örömmel, ha vörösfejt akar; felelt a nő. S ez öletszerű válasz annyira meglepte a vevőt, hogy beszédbe eredt vele és később nőül is vette.

Egy tréfas, élecs párbeszéd, mely szintén házassággal végződött, folyt le egy cipészüzletben. Egy úr lépett be az üzletbe és egy pár jó bő csizmát kért, mert ő neki jó széles talpa van.

A kiszolgáló nő mosolygólag jegyezte meg, hogy ez férfiuhoz illő dolog, de a nőnek sok hasznát vennék.

— Hogyan bizonyíthatná kegyed be, hogy egy azon tárgy az egyik nemhez illő, a másikhoz pedig nem? kérdezte a vevő.

— A természet kellő szélességű talpat adott a férfiuinak, felelt a kérdezett — hogy szilárdul meg tudjon állani a maga lábán; a nőnem nélkülözheti e természeti adományt, mert az ő támasza és védője a — férfi.

A kisasszony ezen élecs valással jóvendő férjét hódította meg magának.

hoz a törzskarhoz is, mely a sommás elégtétel-kapás alkalmával a Herkules körül volt.

A jó urak egyike-másika nagyon gyakran emlegeti a gavallériát és lovagiasságot. Ugy hangzik ez a két szó untalan az ajkukon, mint egy jól bemagolt lecke, vagy a statisztaszí-nész egyhangú jelentése:

„Uram, a fogat előállt!”

Ti jó urak, hát ti valóban a gavalléria és lovagiasság kvintessenciáját érzitek magatokban?

Ha igen, ha a ti fogalmatok szerint gavalléros, lovagias férfiak vagytok, — úgy adjátok magyarázatát annak is: mi az, mikor úri emberek, 4-en, 5-en tervszerűen szövetkeznek egyetlenegy ember megtámadására? mi az: mikor ugyanezek az úri emberek kocsisokat is rendelnek maguk mellé tartalékhadnak? mi az: mikor ezen úri emberek egy társukat éjnek évadján küldik el még egy kocsisért, hogy nagyobb bátorságban történjék a tervezett támadás? és mi az: mikor ugyanezen úri emberek elnézéssel vannak vezérük Hári Jánoskodásai iránt? eltűrik azt, hogy ez a vezér, általa soha véghez nem vitt hőstettekkel dicsekedjék?

Ha mindennek az összesége gavalléria és lovagiasság, akkor ki kell törölni ezt a két szót a szótárból, mert nem érdemesek rá, hogy szokincsünket gazdagítsák.

A jó urak azt fogják ez ellen vetni, hogy ők 4-en, 5-en, vagy mind, ahányan, „felkért” tanúk voltak annál a nevezetes sommás elégtétel-kapásnál, hogy ők csak arra verődtek össze, hogy Sima-Herkules „egyszerűen felvilágosítást” kérjen ellenfelétől, hogy talán nem ők, hanem a vezérük küldött el újabb erősítésül még egy kocsisért és hogy nekik nem kötelességük ellenőrizni és cáfolgatni: vajon a vezérük igazat mond-e, vagy képtelen hazug hőstettekkel dicsekszik?

Hadd fejezzem be szemelvényeimet egy kis színhírtoriával.

Egy színigazgató legkitűnőbb színésznőjének elbeszélte, hogy egy új darabot fogadott el, melyet okvetlenül többször fognak előadni.

— Milyen szerepet szánt ön nekem a darabban? kérdezte a művésznő.

— Kegyed ismét az az édes, bájós teremttés, aki különben is lenni szokott.

— És előfordul a darabban egy férjezett nő is?

— Természetesen!

— Nos, akkor azt a férjezett nőt fogom játszani, mert az édes, bájós teremttés „biz én szívből utálok; határozott a művésznő.

Es rövid időn a színigazgató neje lón.

Köztudomásu, hogy sok asszony és leány — hogy úgy mondjam, hajánál fogva is clóringatja az alkalmat, hogy a házasságról csevegessen. De a férfiaknak e részben nagyon finom szimatjuk van. Megérzik nyomban, hogy az a csevegés a véletlen vagy számítás eredménye-e? Az éle és tréfa talajából fakad, vagy hideg előrelátás? Ami példát itt felhoztam, mind a véletlen, az éle és tréfa szüleménye. Ilyesmí naponta megtörténik és jó, hogy még megtörténik.

B.

Hiszen mindennek egy részét mári ki is nyilatkoztatták egy újságban.

De hát magyarázzátok meg nekünk, szegény nem-gavalléroknak: melyik lovagiassági és gavallérszabály szerint megy a magát sértve érző fél egy egész sereg — mondjuk „felkért” tanú kíséretében személyesen a sértőhöz, hogy tőle „felvilágosítást” kérjen?

Es kedves jó urak! Olyan csekevénye az ambíciótok, és lovagiasságotok épp úgy megengedi nektek ezt, mint a gavallériátok, hogy egyszerű numerusok legyetek az „úr” hadseregében? statiszták, kiket az általa rendezett botrányokban oda állít, ahová akar? népség, katonaság, melynek létszámát a vezér tetszése szerint bővíti ki a kocsis urak sorából vett rekrutákkal?

No, mi sokkal többet, sokkal jobbat tételezünk fel fölöletek, mint ön-magatok. Mert azt ugyan látjuk és tapasztaljuk, hogy gavalléria és lovagiasság dolgában fogalmaitok erősen zavarosak; de statisztákat nem, csupán elváltak egyéneket látunk bennetek, akik bizonyára maguk pirulnak szegyenietükben legjobban, mikor Herkules dicsekvéseit olvassák.

Hamarosan elkövetkezik az az idő, amikor magatok is belátjátok: mennyi igazság rejlik a mi szavainkban.

De félt, hogy késő lesz a belátás és Herkules dicsekvéseinek átka kihát a hadseregére is!

Munkás-érdekek. Aggasztó módon fészkelte be magát a magyar alföld józan, higgadt munkásosztályába a szocializmus veszedelmes kórsága. A táviró mind gyakrabban ad hírt írt-amott felbukkanó munkásmozgalmakról. Körülöttünk Békés- és Csanádvarmegyékben valóságos lázongások folytak le a közelmúltban, vérről, polgárvérről áztatva a földet, mely a mi munkásaink kenyerét adja és itthon — jól tudjuk — szintén szenvedőben volt egy munkásegylet, mely azonban, éppen erőlyes felszólalásuk és az intéző körök kellő időben történt közbelépése folytán csirájában lón megsemmisítve.

Ujabbán, épp a lemult hét folyamán, azonban Szegváron és Mindszenten újból felütötte a fejét a veszedelmes kórság sok figyelemreméltó előtűnete és minthogy Szegváron ma van a búcsú, a tapasztalás pedig azt igazolja, hogy az egyszerű földnépét felbujtó lelkiismeretlen kufarok ily sokadalmak idejét használják ki rendszerint a revoltokra: a vármegye alispánja indítatva érezte magát, óvatosság- és elővigyázatból Szegedre átirni, hogy Szegvárra katonaság rendeltessék ki, a mindszenti esendőrőrs-állomás pedig kellően megerősítették.

Arról, hogy vármegyének középpontjában egy katoná sincsen, hogy fiainkat idegen vármegyékbe viszik el úgy a hadsereg, mint a honvédség szolgálatában: ez alkalommal nem írunk. Csak rámutatunk ezen anomáliára amely itt, hol vasúti összeköttetésünk is fölöttebb kezdetleges, kötelességévé teszi az alispánnak a kellő időben való elővigyázatot, ha csak kellemetlen meglepetéseknek nem akarja önmagát és a polgárságot kitenni.

A katonaság kérdésre tehát majd visszatérünk máskor.

Most csak a munkás-kérdéssel kívánunk

röviden foglalkozni, mely komoly gondolkozásra méltó és amely kötelességünké is teszi, hogy minden oldalról megvilágítsuk.

Kétségtelen tény, hogy a mi mezei munkásaink anyagi helyzete aránytalanul kedvezőbb, mint akár a felvidéki mezei munkásaié, akár a szorosabb értelemben vett munkás-osztályé, mely a gyári, építkezési és nagyobb iparvállalatok alkalmazottakat öleli fel.

A napi bér nyáron fényesnek mondható, télen is elég nagy, hogy emberét, becsületes munkája után tisztességesen táplálja. A mezei munkás, mint részes, középpó termésmé is beszerzi 6 hét alatt egész évi kenyerét s általában elmondható, hogy munkabíró, dolgozni szerető ember nálunk soha sem kénytelen nyomorral küzdeni, mint sokszor a felvidéken.

E részben tehát munkásainknak semmi jogos panaszra nincsen okuk s ha ennek dacára olyan munkásmozgalmakról veszünk hírt, melyeknek célja bérfőlemelés, a munkaidő és kereseti rész szabályozása: ez lehet lelketlen felbujtó által mesterségesen szítva, de létjogosultsággal semmi esetre sem bír és az ilyen szocialisztikus mozgalmakkal szemben nagyon helyén van a legnagyobb szigor, mert a bér nálunk, mondhatni magas is, a rész tisztességes és mezei munkánál kötött munkaidőről beszélni: valóságos örütség.

Más azonban nálunk is a munkás helyzete, ahogy akár véletlen baleset, akár pedig egyszerű megbetegedés által hosszabb időre munkaképtelen lesz.

A törvény gondoskodik ugyan ujabbán a gyári alkalmazottak és munkások kötelező baleset elleni biztosításáról, elrendeli azt is, hogy az alkalmazottat a munkaadó bizonyos ideig gyógyíttatni tartozik, de mindez csak részben enyhíti a nyomort a szorosabb értelemben vett munkás-osztálynál, míg a mi mezei munkásainknak mi előnyt sem nyújt, mert p. a részessél a törvény rendelkezése már sehogyan sem alkalmazható.

Tulajdonképpen itt kell hát keresnünk az alföldi munkás-kérdés megoldását. Gondoskodni kell módrról és eszközről, mely a mi munkásainkat akár véletlen baleset, akár közönséges és huzamosabb időn át tartó betegség folytán bekövetkezett munkaképtelensége idején a nyomortól megóvja és ha ezen eszközt megtaláltuk: egyszer-mindenkorra megoldottuk a helyi munkáskérdést, útját vágtuk ezzel a szociális revoltoknak, nagy szolgálatot tettünk úgy a munkás, valamint a gazdálkodó-osztálynak.

Ilyen eszköz pedig kétségtelenül az, ha munkásainkkal a baleset elleni biztosítás előnyét megértjük és ha e mellett még, csekély heti befizetésekkel, olyan érdekszövetkezetet hozunk létre, mely a munkást, közönséges megbetegülés esetén is, nem csupán gyógyszerekkel, orrossal látja el, de némi anyagi segélyben is részesíti.

Akár egy biztosító intézet, melynek beléből ily irányú szervezést kiindul, mely tehát kellő anyagi biztosítékot nyújt, megfelelő ennek a célnak és a magyar-francia biztosító társulat, megértve ezen eszmé humánus voltát, már dolgozik is egy tervezeten, amely az általunk itt kifejtett célt nemcsak megközelelti, de tökéletesen meg is valósítja.

E biztosító intézetnél ma is fennáll a baleset elleni biztosító és munkásokra különös figyelemmel levő osztály, ahol csekély 10 kr. heti befizetéssel történik a biztosítás.

Ezt az osztályt egy helyi, kizárólag betegsegélyző és temetkezési szövetséggel

összekötni, mely szintén 10 kros heti betéteken alapuljon — képezi most a társulat gondját, egy ilyen szövetség alapszabályain dolgoznak szakerei.

És mi ezt olyan nagyfontosságú ténynek tekintjük, annyira figyelemre méltónak, hogy most csak jelezni kívántuk ugyan a munkás-kérdés megoldásának ezen egyedül helyes módját, mely legközelebb részletesen és kimerítően fogjuk a tervezetet és a kivitel módját is ismertetni.

A szülők figyelmébe.

Miután a polg. leányiskola mind a négy osztályát sikeresen végzett tanulók ez idő szerint nemcsak a tanítónői pályára léphetnek, nemcsak posta- és távirda-hivatalokban nyerhetnek alkalmazást, hanem, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium által újabbban szervezett női kereskedelmi tanfolyam sikeres elvégzésével az ipar, kereskedelem és pénzügy terén is alaphatnak jövő, időszereknél tartom ez utóbbi intézménynek (a női keresk. tanfolyamok) szervezését, felvételi feltételeit, rendtartását és célját ismertetni.

Szervezet.

A női kereskedelmi tanfolyamnak feladata: nőnek elsőbbséget kereskedelmi foglalkozásokra való előkészítése. E feladat szerint az ily tanfolyam az alsófokú kereskedelmi iskolákkal lép párhuzamba, s mint ilyenek úgy a tanítandó tárgyak, mint az elérendő cél tekintetében szerényebb intézménynek kell lennie.

Tanítandó tárgyak:

1. Könyvvitel.
2. Kereskedelmi számtan.
3. Kereskedelem- és váltóismc.
4. Irodai munkalok és levelezés.
5. Árúisme kereskedelmi földrajzzal.
6. Szépirás.

Mint rendkívüli tantárgy a magyar és német gyorsírás is tanítható.

A tanítás ideje teljes 8 hónap, október 1-től május 31-éig.

A felvétel feltételei.

A női kereskedelmi tanfolyamba oly leányövédek vétetnek fel, kik a polgári vagy felsőbb leányiskola 4 osztályát, vagy a felső népiskola elégséges eredménnyel végezték és 18 évesnél nem idősebbek.

Felvehetőek továbbá olyan 18 évesnél nem idősebb leányok, a kik felvételi vizsgálaton igazolják, hogy van kellő előképzettségük a tanfolyam sikeres elvégzéséhez. E vizsgálat tárgyai:

1. Magyar nyelvtan és magyar fogalmazás. Az utóbbira nézve a mérték a polgári leányiskolában megszerezhető képesség.
2. Számtan. Teljes jártasság a négy alapműveletben egész- és törtszámokkal, a harmas-szabályhoz tartozó feladatok megfejtése, lencszabály.
3. Földrajz, különösen Európa, Ázsia és Amerika földrajza.

Egyes figyelemre méltó esetekben, a tanári testület és kir. tanfelügyelő ajánlatára, a vallás- és közoktatásügyi miniszter engedélyével, 18 évnél idősebb nők is felvehetőek.

Rendtartás.

1 §. A beírások és felvételi vizsgálatok szeptember hó harmadik napján történnek. A tanítás október 1-én kezdődik.

A felvételi vizsgálatért az összes tárgyakból 5 frt díj szedhető, mely az igazgató és a vizsgálo tanárok közt egyenlően oszlik meg. A díj előre fizetendő.

A növendékek tandíját fizetnek, mely a tanfolyam fenntartási költségeinek fedezésére fordítatik és a helyi viszonyok szerint állapítatik meg, az iskola helyi hatósága által.

2 §. Szünnapok csupán a vasár- és ünnepnapok, — izraelitákra nézve engesztelési nap és újév, — nagysütsörtöktől husvét-hét-főig, továbbá a királyi és királyné ő felségeik születése és nevenapja.

3 §. A tanítás ellenőrzésére az igazgató elnöke alatt minden hónap végén tanári értekezlet tartatik.

4 §. Január végén a tanulók értesítők kapnak, melyet a szülőknek, illetőleg a gyámoknak áll kell írnia.

5 §. Az érdemjegyek: jeles, jó, elégséges, elégtelen.

6 §. 12 óra igazolatlan elmulasztása esetében az illető növendék kimaradottnak tekinthető.

7 §. A tanítási órák a helyi viszonyokhoz úgy állapítandók meg, hogy délután nyáron 5, télen 4 óra után tanítás ne tartassék. Egy napon 3 óránál többet tanítani nem szabad. Ha a viszonyoknál fogva ki nem kerülhet, hogy a növendékek az est beálltával távozzanak az iskola épületéből, akkor hozzátartozóik kötelesek megfelelő kíséretéről gondoskodni.

8 §. A leány-tanulók állandóan női felügyelet alatt álljanak. E felügyeletre csak okleveles tanítónő alkalmazható.

9 §. Június hó első napjaiban tartatnak korlátolt nyilvánossággal a vizsgálatok, a melyeken minden tanuló minden tárgyból felel. E vizsgálatok a kir. tanfelügyelő vagy helyettese előtt mennek végbe.

A kereskedelemügyi miniszternek jogában áll, magát kiküldöttje által a vizsgálatoknál képviseltetni, ki az anyakönyveket és elbocsátó bizonyítványokat akkor szintén aláírja. Ezért a vizsgálatok idejéről a nevezett miniszter eleve értesítendő.

A szóbeli vizsgálatokat írásbeliek előzik meg a könyvviteltől, kereskedelmi levelezéstől és a kereskedelmi számtanból.

A szóbeli vizsgálatokon a tanulók minden írásbeli dolgozatukra kiteendő.

10 §. A kik sikerrel végeztek a tanfolyamot, elbocsátó bizonyítványt kapnak az egyes tárgyakból nyert érdemjegyeiből. A bizonyítványt a szaktanárok, az igazgató, a vallás- és közoktatásügyi miniszter kiküldöttje aláírja. A bizonyítvány bélyegköteles, de a kiállításért díj nem jár.

Célja ezen intézménynek: a nők számára újabb keresetforrást nyitni. A tanfolyamot végzettek alkalmazást nyerhetnek gyárakban, kereskedésekben, pénzügyetéknel mint könyvelők, levelezők, iroda- és üzletvezetők.

A kik az 1891—92-ik tanév elején Szegeden csetleg megnyitandó tanfolyamra jelentkezének, sziveskedjenek azt melőbb tudomásomra hozni, hogy Csongrád megye kir. tanfelügyelőségét még ideje-korán értesíthessen.

Dégy Kálmán,
polg. leányisk. igazgató.

UJDONSÁGOK.

Szentes, 1891. június 28.

— **Választó közgyűlés.** Szentes város képviselőtestülete a f. hó 30-án tartja, *Stammer* Sándor alispán elnöke alatt, főjegyző-választó közgyűlést.

— **Katonaság a vármegyében.** A Szegváron észlelt munkásmozgalom erőteljesebb kiterjedésének megállítására *Stammer* Sándor alispán katonaság kirendelését és a mindszei csendőrség megerősítését kérte a szegedi katonai parancsnokságtól. Az alispán e megkeresésére a f. hó 26-án egy század katonaság indult Szegedről Szegvárra, míg a mindszei csendőrség szintén kellően megerősített. A katonaságot Mindszenten és Szegváron szállásolták el.

— **A gimnáziumi bizottságból.** Városunk gimnáziumi bizottsága a f. hó 24-iki gyűlésében foglalkozott a VIII. osztály felállítására és ezzel együtt a tanárkérdés ügyével. *Fekete Márton* biz. tag melegen emlékeztet meg a tanári kar eddigi tevékenységéről és buzgalomáról, indítványozván egyidejűleg, hogy kérsék fel a tanári kar, a 11-iki tanári állás betöltéséig, az ez által szükségessé váló tanítási órák betöltésére, a város súlyos anyagi helyzetére való tekintettel leendő díjtalan átvállalására. Indítványát a bizottság egyhangúlag elfogadta. A tornacsarnok építése egyelőre elodázott, mert előbb a telket kellek e célból kibővíteni és *Aradi*

Kálmán rendőrkapitánnyal, akinek telkéből átvenni akarnának, e részben még nem sikerült megállapodásra jutni.

— **Mire jó a hivataloszoba.** A megyei árvászeki szerdán és szombaton szokott ülésezi, amikor az elnök és ülnökök összegyűlnek, hogy érdemleges határozataikat meghozzák. Tegnap szintén ilyen ülése volt az árvászeknek, de úgy látszik — elnök nélkül, mert miatt az ülnökök üléseztek, az elnök úr az árvászeki jegyző hivatalos szobájában pártkonferenciát tartott *Udvardi Sándor* és *Sima Ferenc* urakkal, az ő kiváló pártfőriaival. Megtörtént azonban, hogy e konferencia alatt egy fel éppen az illető jegyzőtől akart egy ügyben felvilágosítást kérni e miután kétszeri kopogtatásra sem kapott választ: benyitott. Nosza, az árvászeki elnök úr se rest, elébe ugrik a betörőnek és rámondul hivatalos tekintélye egész hatalmával: »Hogy mer ide belépni, mielőtt engedélyt kapna rá? — Kár, hogy a fel meg nem fordította a kérdést ilyenformán; »Hogy mer ön egy hivatalos helyiségre debben pártkonferenciát tartani?« De ha már ezt nem cselekedte, annyit mindenesetre megmondhatott volna az elnök úrnak, hogy máskor, ha egy hivatalos szobájában pártkonferenciát tart, legalább zárja be beltről az ajtót, nehogy kitudódjék: mire jó az árvászeki elnöknek a hivataloszoba.

— **Lejárt pályázat.** A Szentes város főjegyzői állására kiírt pályázat tegnap délután 5 órakor járt le és e határidőig kilenc pályázat érkezett be az alispáni iktatóba. Pályáztak a következők: *Papp Ödön*, *Magyar Elek*, *D. Miköz* Ödön, *Vecseri Sándor*, *D. Tasnády Antal*, *Szakál Mihály*, *Szánthó Lajos*, *Szabó József* és *Orosz János*.

— **Helyleigazítás.** Lapunk rendkívüli számában a *Sima Ferenc* és társai által rendezett éjjeli botrányról referálva, hirt adtuk arról is, hogy a piactéren támadt nagy riadalom zájára *Szilinszky Mihály* főispán személyesen is lejtött lakásáról: megdűni, mi baj van? Közvetlenül nyert felvilágosításra e hirt — mint téves értesülésen alapulót — oda módosítjuk, hogy a főispánt a piaci láрма fölkelte ugyan éjjeli nyugalmából, de személyesen nem jött le, hanem csak jelentést tétett magának a botrányról.

— **Vízgyátalanság áldozata** lett *Bartucz Rozál*, 6—7 éves leányka, aki a Rác gátór órháza körüli kubikgödörökbe fulladt a f. hó 27-én. Hozzáartozói nem voltak otthon, egészen magára hagyták a gyermeket, aki valószínűleg lábát mosni ment a kubikgödörhöz és elcsúszván, belebukott. Mire távollett észrevették és keresésére indultak, már csak holttestét húzhatták ki az iszapos vízből a szerencsétlen gyermeknek.

— **Emberi fenevadak.** Ilyeneknek nevezhetjük *Dömsödi Tamást*, nejét és fiát, akik a napokban egy fiatal embert becsaltak a lakásukba, hogy felholtra verjék. A rendőrségtől nyert értesülésünk szerint ez a brutális következőleg történt: *Szigeti Lakos Imre* polgármester lovat vett *Dömsödi Tamástól*, de csakhamar megbizonyosodott arról, hogy a vásáron rítul rászédett, miért is felhívta *Dömsödi*, hogy a lovat vegye vissza és adja el másnak. *Dömsödi* erre készen nyilatkozott és fia, valamint *Szigeti Lakos Imre* Bálint nevű fia szerencsésen el is adták a lovat. *Dömsödi fia* azonban, a szerencsés vásár után, áldomás ürügye alatt leittata a fiatal *Szigeti*, majd meg becsalta a lakásukba, ahol aztán a magával tehetetlen fiatal embert felholtra verték ő és szülei. Különösen *Dömsödi* titotte a szerencsétlent mint egy feldühödött fúria egy fadarabbal, mely férje az áldozat fejét szoritotta fel az ajtóüszőhöz, hogy mozdulni sem tudott. Szerencse, hogy *Lázár Lajos* körendőr éppen arra haladt el és az utcára kihangoz egy zaj által figyelmessé téve, bement *Dömsödi*ekhez, kiszabadítván a szerencsétlen áldozatot a feldühödött emberi fenevadak körmei közül. Eppen idején volt, mert a fiatal *Szigeti* ekkor már mozdulni sem tudott. Szubáját és pénzt szintén elvették tőle a lelketlenek. A szerencsétlen a rendőr szállította haza szülei házához, a lelketlen emberi szörnyek ellen pedig megette a bűnvádi följelentést.

— **Szerkesztőváltás.** A »Csongrád-megyeyi Híradó«, melyet újfélkor alapított Szánthó Lajos, legközelebb szerkesztőt cserél. A lap alapítója ugyanis a tegnapi megjelent számban búcsút vesz a közönségtől; bejelentti egyidejűleg, hogy a lap szerkesztését belviszálj. Hogy a lap továbbra is az ő tulajdona maradjon, vagy nem, erről nem ad hírt: Mint értesülünk, a »Csongrád-megyeyi Híradó« szerkesztését Tóth Kálmán és Filó Tihamér dr. veszik át.

— **Rajzkilátás.** A gimnázium nagytermében a f. hó 24-én és 25-én voltak közszemlére kitéve az iskola növendékeinek rajjai. Megtekintettük e kiállítást, mely úgy gazdagságával, mint a kiállított rajok szépségével meglepett és az intézet rajtanárainak avatottságát dicsérik. Különösen feltűnik a különböző stílus ornamentális szinompás rajok és a gipszmodellek után készült kétrajzok; a mértani ábrák és egy-két kiállított építészeti alaprajz szintén mind a tanítói szakértezettségét és a tanítványok ügyességét, szorgalmát dicsérik. Legtöbb munkával vettek részt a kiállításban Jóó Béla VII. osztályú és Balázsovics Dezső V. osztályú tanulóik, kik mind a kettő olyan kiváló ügyességet fejtettek már ki, hogy gipszmodellek után kitűnően rajzolnak és élő mintákról is képesek másolni. Rajtuk kívül kiválnak még Boda János VI. oszt., Csörgő Lajos VI. oszt., Vecseri Imre V. oszt., Harnyas Sándor V. oszt., Varga Béla V. oszt., Reichenbach Gyula V. oszt., Murányi János IV. oszt., Hajdú József IV. oszt., Kovács Alajos IV. oszt., Boriszlavszky Péter III. oszt., Judik Sándor III. oszt., Sebők János III. oszt., Reininger Hermann III. oszt. és Bartha Imre III. oszt.-beli növendékeik, akiknek neveit nem a hiúság viszárvájként említettük itt fel, hanem: hogy őket tovább szorgalomra és az izlésnemestől rajz fokozottabb kultiválására serkentésük.

— **Nagybecsű ajándék a gimn. múzeumának.** Farkas Sándor gyógyszerész-földink, aki kiváló előszeretettel foglalkozik a régészettel, kiválóan nagybecsű és értékes tárgyakkal gazdagította újabb gimnáziumunk múzeumát. Ajándéktárgyai a következők: Egy római korbeli sírban talált bronz-talacska, lelhelye Csongrád; egy fegyver-gépszerszerkezet a XVII. századból, úgynevezett vörösvas, lelhelye a szentes-dónati »pogányvár« romja; 1 drb. emlékérem, az 1865-ik országgyűlés megnyitása idejéről; 9 drb. különféle pénz; egy értékes római ezüst pénz, lelhelye Szegvár; s mint Bartucz József adományá 2 drb. Kossuth-bankó. Ezenkívül ajándékozott még a múzeumnak két nagyértékű mamuth-fogat és egy ösbőlény jól konzervált koponyáját.

— **Fosztogatás.** Egy hülye leányka, Musa I. állított be a f. hó 26-án a rendőrséghez, hogy töle telhetően elpanaszolja az ő nagy baját. Anyja a mondott napon férjfehérneművel küldte őt valahová, a gyermek el is ment, de útközben egy ismeretlen férfi kifosztogatta, elvette tőle a fehérneműs batyut. A rendőrség erőlyesen nyomozza az ismeretlen tettest, akiről a kifosztott gyermek csak annyit tud elmondani, hogy kis barna bajuszu férfi volt és hogy egy éltés nő is láttá, mikor tőle a batyut elragadta. Közöljük e körülményt azért hogy az esetre, ha e hír ama éltés nő tudomására jön, alkalma legyen a rendőrségnél jelentkezni.

— **Gyújtogató villám.** A f. hó 26-án viradóra dúló zivatar alkalmakor a villám lecsapott Kálmár Péter III. tizedbeli házára és felgyújtotta. A villámcsapás a kémény előreszén sujtotta a háztetőt, mely beszakadt, de a szakadó záporlót elazva, a tűz nem törhetett ki, hanem egészen reggeli 6 óráig a tető alatt lappangva emésztette a süppedget nádat. Reggeli 6 órára végre a láng kicsapott a ház végén is, mire a már ott levő tűzfejskendőkkel hamarosan chnyomták. — Ugyane zivatar alatt csapott le a villám, mint értesülünk, a társulat tisztai gatyába is, ami egy elkeseredett ártéri birtokost arra készítetett, hogy igazi akasztófahumórral kifakadjon, mondván: »no most már senki sem

tagadhatja, hogy beleütött a mennykő a 10 milliónkba!»

— **Exhumálás.** A városunkban nemrég elhunyt Doskoczi Emil nyugalmazott százados holttestét tegnap este exhumálták rendőri segédlet mellett, a római katolikus kálvária temetőben, hogy özvegye kívánságára drászebb sírhelyen tegyék örök nyugalomra.

— **Drága mulatság.** Kálmán János polgártárs rettenetesen gazdag rossz szokásokban. Egyik rossz szokása az, hogy szeret nagyokat és gyakran innia szérsziből; a másik meg az, hogy fizetni meg sehogyszem szeret, amit ő ugyan nagy virtusnak és jó szokásnak tart, de a korszmárosok annál rosszabbnak. Van még egy harmadik rossz szokása is. Soha sincsen pénzeszernye és a pénzt, akármennyi legyen nála, csak egyszerűen belevyri a gatyakorcába. Ez a sok rossz szokásban bővelkedő polgártárs a f. hó 26-án este betért a Sebesi-féle vásárszéli korcsmába, ahol az előző estén is becsipvén, a subáját otthagyta. Első kérdése ahogy betoppant, az volt: »Hol a subám?» mire a korszmáros határozottan azt mondta, hogy nála ugyan nincsen, de ha Kálmán uram jó áldomást fizet, megmondja neki, kin keresse. Persze, hogy Kálmán a Mihály menten megrendelte az áldomást; gondolta: mint egyébkor, most is fizeti a nagyharang. Csakhogy ezúttal a korszmáros volt a furfangosabb, mert az áldomásból derekan leitta a vendégét s aztán egyért rántotta a beborozott polgártárs gatyaszárán, mire menten kifordult a korbából a vendég egész pénzkészlete, 90 ft, összegyűrt bankjegyekben, mely összeget a korszmáros magának tulajdonított el. A kifosztott vendég csak kijönadósakor vette észre rút részvételét és jelentést tett a rendőrségnél. Hogy ezek után neki vagy a korszmárosnak lesz-e drága a mulatság: ez kérdéses.

— **Távírtar a szomszédból.** Kun-szt-Márton város újonnan kinevezett főkapitánya, Kótczó J. tegnap távírtárlag kereste meg a szentesi rendőrfőkapitányt az íránt: hogy van-e itt munkaszomogalom és milyen? — A rendőrfőkapitány természetesen nyomban vissza telegrafálta szomszédos kollégájának, hogy nálunk semmiféle munkaszomogalomnak hírehamva sincsen.

— **A hajdúk mulatsága.** A »Széchenyi család« előtt készen várja a nagy terjedelmes sátor a vármegyei hajdúk vendégeit a ma esti mulatságra. A hajdú urak nyálfan kicsipték magukat az alkalomra, kipódörve a bajusz, pönög a sarkantyún, glancos a szíma s hogy szemrevéltő táncosnökbén sem létszen hiányság, az olyan bizonyos, mint amilyen bizonyos az, hogy a mulatság fesztelen létszen.

— **Fillokszéra a vármegyében.** Lapunk zártkör vevszük a megdöbentő hírt, hogy a fillokszéra Szegvár és Mindszent községek szőlőiben is pusztít. Derzsi Kovács Ferencz tegnap este érkezett haza e két községben megejtett vizsgálataiból, és konstaltta, hogy Mindszenten az úgynevezett tóparti és telekűlőben, Szegváron pedig Gila Ignác, Baeca Rozál, Kiss Pál és Adorjáni Sándor szőlőiben lépett föl a filloxéra. A baj mindkét község szőlőjében nem az idén keletkezett.

— **Károly Lajos főherceg a bpesti agyagipar kiállításán.** Ó kir. felsége jún. 6-án az agyagipar kiállítását is megtekintette s az »Ungvári porcellán- és anyagipar részvénytársaság« által készített főbejárt a rajta levő igen csinos rózsaszínű teracotta épület díszítményekkel nagyon megnyerte tetszését s érdeklő hallgatta s kalauzoló államtitkár magyarázatait és örömmel vett arról tudomást, hogy az ungvári gyár különféle stílus díszítményei nagy vevőkörrel bírnak s hogy a gyárvezetőség az építőközönségnek az épület homlokzatok rajzait is rendelkezésre bocsátja, úgy hogy egyszerű megrendelés útján szép és olcsó épülethomlokzathoz juthat. Nagyon tetszettek még ő fenségének a kerti díszítmények, majolika díszedények és teracottából készült különböző szobrok és mellszobrok, különösen a király, a magyar államérték és költők azon mellszobrai és dombormú arképei, melyeket az ungvári gyár

előszörű hazai szobrászok mintázatai után teracottából készit. Az ungvári majolika kályhai annyira megfetszettek ő fenségének, hogy kijelentette, miszerint Nagy-Tapolcsányi kastélya részére ezekből fog rendelteni. T. olvasóink kényelmére megemlítjük, hogy a magyar írók mellszobrai és domborművei igen olcsó árban akár az ungvári gyárban, vagy a budapesti főraktárban (Andrássy-út 30) rendelhetők meg.

Irodalom.

Pesti Hírlap. Hogy a Pesti Hírlap — tartalmának bősége nevére — Magyarország legnagyobb lapjának méltán mondható, kétségtelen. Mert a közgazdasági vita megkezdése óta **naponként húsz oldalon** (vasár és ünneppapokon pedig 24—32 oldalon) jelenik meg, amire eddig nem volt példa hazánkban.

S azonfelül az országgyűlési viták érdemlegesen ismerteli, a napilapok közül **egyedül a Pesti Hírlap hoz országgyűlési karcolatot mind-nap.** »A tisztelt Házból« — »A mal illés« címek alatt.

Naponként egész csomó **karcolat, kis cikk, tréfa,** jól megválogatott **tárcák** teszik a Pesti Hírlapot a magyar olvasó közönség **legérdekeltebb,** legkedveltebb lapjává.

Regény-csarnokában most a kitűnő francia szerző, **Theuriet André** legújabb, igen kedves és érdekes regényét közli, melynek címe: **Roche ki-aszszony atyja.** A július elején belevöl új előfizető a több mint egy hó óta megjelent részt külön **leányomban** megkapják.

Ez a követni fogja a jövő nyegyében, koszorás költőnk **Jókai Morak most készülő regénye,** melynek címe alkalmasint **Cigánygróf les.** (Jókai regényei ezental a Pesti Hírlap tulajdonosa, Legrády testvérek kiadásában fognak megjelenni)

Mindzekhez járulnak a **Pesti Hírlap** rendkívül kedvezményél: az előfizetők minden két héten **külön zene-mellékletet** kapnak.

karácsonykor minden előfizető **ajándékul a Pesti Hírlap Napitárát,** egy valódi díszművet, melynek **Roskovics Ignác** által rajzolt címképe az idén valóban kellemes meglepetést fog szerezni a megajándékozott előfizetőknek, eltekintve attól, hogy bővebb tartalmu s díszesebb napitár bizonyára nem fog megjelenni az úszú könyvtárcan.

Ezek után bátran elmondhatni, hogy már itt minden verseny kizárva! Az előfizetési összeg (egy hóra 1 ft 20 kr., negyedévre 3 ft 50 kr.) a **Pesti Hírlap** kiadóhivatalához (Budapest, V. nádor-utca 7.) küldendő, honnan mutatóvanszámokat is lehet kérni.

G S A R N O K.

Kadisai történetek.

VI.

Kadisai Sámson-a.

No, gyerekek! gyulteket körbe, uljtek ide mellém, hadi mesék nektek ismét Kadisáról, kelet e hirdett városáról, hol a nap Zima Feriz bej házánál két és ott is áldoz le, hogy fölkelő és lemenő sugara egyként a »hatalmas« tündözölje, nappaltá bearanozza, éjjelét tündéri álmodokk átónja.

„Mese mese, tarka szárnyú lepke, Vigy el engem a búvós keletre; Hadd mondom el, szemem miket lát ott: Kadisában világvérő Sámson-t.“

Igy, aztán csend legyen a glédában. Ne mukjanjon senki; mert nem mindennap esik meg, hogy mesélék és még ritkábban születnek a Sámsonok, akikről ez a mese szól.

*

Messze-messze, hegyeken túl, tengereken túl, delibabos síkságon keresztül kigyózik a Kurcovó sással felvert iszapos medre, amelynék partján Kadisa városának kétkarcsu minaretje mered a magasba, hogy hirdesse az igazhívőknek Allah dicsőségét.

Am Kadisát nem karcsu minaretjei teszik nevezetessé és Allah dicsőségénél előbbvaló a város igazhívőinek Zima Feriz bej bálványozása, aki körül keringő derivšek fanatizmusával kergülnek a hosszú-hajúk, soha nem télyén be az ő felmagasztalásával, frank galleriája és lovagiasága dicsőítésével.

Zima Ferize esküszik a kadisai hosszú-hajú igazhívő; őt hívja segélyül ügye-bajában a megszorult.

Ha tehene véres tejet ad, ha nagyüljének szopókája elreked, vagy gonosz szem veri meg gyereket: Zima Feriz, a nagy és dicső bej annak a csudadoktora és ha követésbe kell menni az ezer-kupulájú fővárosba, a nagyvezirhez vagy akár a fényes portához: megint

csak Zima Feriz aki előáll, hogy vezetője legyen a követségnek.

És legyen törvénylátás vagy bazarépités, rózsaszüret vagy olajpréselés, megfessz vagy korcsma, ágyóöntés vagy eszmatpalas szóban: Zima Feriz bej annak a mindentudója, mert az ő tudománya rengeteg. . . nagyobb talán a keleti bölcsenél is, akiktől Mésu (Mózes) tanulta a varázslatot és ezerszerevet.

De nagy tudását csudázeresen fölülmúlja az ő rengeteg ereje.

Nincs férfi, aki előtte megálljon, megfékezi a vágóhida hurcolt bőszt bölénybikát ujjának egy nyomintásával és nevének hallatára megremeg a bornyú a téhévenhében.

Valami nagy vitézi tettét pedig eleddig senki soha nem látta.

Nem gyűrt le senkit ökolharcban, nem vezette végig a bazárterén szarvánál fogva a bőszt bivalybikát. És még is — nagyobb nagy az ő erejének híre, nagyobb még hatalmánál is.

Mert egy szép napon Kadisa útcánk sarak-házait óriási, rikitóan vörös színű plakátok borították el, a következő »hivatalos« jelentéssel:

!!! Én !!!

ZIMA-FERIZ bej

adom tudtára Kadisa minden népének, hosszuhaju igazhitűeknek és hitetlen gyaur kutyáknak, hogy a mai nap hajnalán, virradat előtt

Nerimbert Zsabálovics effendit

! megkorbácsoltam !

Ez a rikitóan vörös óriás-plakát alapította meg Zima Feriz bej hősiességének híret.

És azt hiszitek, hogy ez a plakát igazat mondott?

Zima Feriz bej már vagy egy hét óta szintén se látta akkor a jámbor Nerimbert effendinek, annál kevésbé korbácsolhatta tehát meg.

De a jó kadisai igazhitűek nem gondolkodtak e fölött. Ők csak olvasták a plakátokat és . . . bámultak és felruházták e naplót fogva az ő bálványukat az el Samsun melkennél és neveztek őt onnan túl Zima Feriz bej el Samsunnak.

Pár évig aztán Kadisa utcáin nem hirdettek többé a sarakházak az ujkori Samsun nagy erejét.

Pár év múlva azonban nagy esemény hozta újból izgalomba a kadisai hosszuhajú igazhitűeket: földi bálványuk, Zima Feriz bej el Samsun szükségesnek látta, újból beara-yozni az ő megvedlett hősi virtusát.

A »Csernigrád« c. gyaur hírlap, mely — az igazhitűek szerint — Isztambur csernigrádi vicevojvodával cimborál, meg merete írni a nagy és győzhetlen bejről, hogy tönkre fog menni.

Valami nagy dolog ez! Azt meri mondani, hogy a dicső férfiú erszényében megapadnak a piaszterek és párák és egy szép napon kilukad maga az erszény is, nem állja tovább a szolgálatot!

Zima Feriz bejlen totágat állt erre a sámsóni virtus.

— Megeszem a »Csernigrád« szerkesztőjét, dörogte felelmetes hangon. Összeapritom piláfnak, megfőzöm rizksásával és úgy falom fel, mint ahogy a pasalik kannáljai az emberpecsenyékét felfalták, mikor a vad kacika, Kizilin vojvoda, kannibáli lakomát rendezett.

A sámsóni hős amit mond: be is váltja azt.

De ember-elméleket óta mindég csak azt lehet felfalni, amit a kezünkbe fogunk és így Kadisa hős, nagyerejű Samsuna is elindula, hogy kézre kerítse a »Csernigrád« szerkesztőjét.

Am a hősök is szeretik, ha vitézi tetteiknek sok tanúja kerül s ha a hírlépt plakátbeli korbácsolást senki nem látta: hadd lássák most annál többen sámsóni erejét.

És mert egy szerkesztő nagyon kemény írást, mert Zima Feriz bej el Samsun attól félt, hogy — ha maga falja fel ezt a falatot: nagyon megtalálja felkúdni a gyomrát, — ennél fogva megállapodott az ő hiveivel abban is: kire mi jut Kolmán Hatrab effendiből, a merénylő szerkesztőből — ahogyan megcsiphetik.

A háta, az mindenesetre Zima Ferizé. Szíjait fog magának belőle hasítani az ő nyári sarujához.

A megcsipendő szerkesztő száját és nyelvét Kolmán Lekba effendi kötötte le magának, az agyvelejét Lófdi Ferho spanyol izmaelita foglalta le, a végtagjai Titofilosz Titó-nak jutnak, míg püspök-falutjára Dregcsire Lója, az elnyomott jog védője és a kadisai izmelita egyetemen a logika számfölötti tanára vágyakozott.

Megosztozva így a szegény Hatrab effendi leendő tetemén, elindula a hős Zima Feriz bej el Samsun az ő fegyveres-társaival ellenségkeresni.

Teljes 24 órán át keresték az ellenséget, míg végre esti 9 órakor önként jött az eljűk a kadisai kávéházba, hol estenden csöndesdeden szokta volt az ő sörbetjét idogálni.

Rettenetes volt az összecsapás az ellenfelek közt.

Zima Feriz bej el Samsun két kézzel ragadta meg ellenfele handsárát, hogy kezéből kicsavarja, míg fegyvertársai és a segélyül hívott eunuchok, akik Kadisában kocsiszolgálatokat teljesítenek, Hatrab effendi jó barátaira vetették magukat.

Nagyerejű Samsun turbánja volt a csata első áldozata, egy hatalmas handsárútól talála, messze repült le a tisztes fejéjusz az udvar porába, mialatt egy óriási természetű effendi a megturbántalantott bej tarkóját markolta meg, emberségesen megráznván a tarkó tulajdonosát.

Mondják e még többet? — Hatrab effendi, akit felakartak falni, sértelet maradt; Zima Feriz bej el Samsun födetlen fövel hagyta el az ütöket helyét. . .

És azt hiszitek: a vallott kudarc megsemmisítette ereje régi hírnevét? Kadisa hosszuhajú igazhitűi megfosztották bálványukat az el Samsun disznóvált?

Korántsem! Másnap Zima Feriz bej lapja, a Kadisai Tárogató hírlap adta mindeneknek, hogy Kadisa Samsuna 3 ellenfelét győzte le az előző éjszakán a Kassmezei ütökzetben.

És — Allah a tanúm, meg Mohamed, az ő prófétája, hogy Zima Feriz bej igazat irt a Kadisai Tárogatóban.

Kadisa Samsuna legyőzte az ő ellenfeleit, még pedig bibliai hős elődje fegyverével, mert megverte őket — a tulajdon alkapaival.

KOPE.

Gazdasági és üzleti értesítés.

Szentes, 1891. június 27.

Határunk $\frac{1}{10}$ -ed része búzával van bevetve, a termés alá használható földeknek csak $\frac{1}{10}$ -ed részét lehet számítani kukorica, árpa, zab, köles és más vetemények használatára. Azért is csak a búza természetesen iránnyul mindenkinek a figyelme. Búzánk pedig — egész örömmel mondhatjuk, hogy a pár hét előtti állapottal szemben 20%-ot javult. Árpából, kukoricából pedig kitűnő termést várhatunk.

Gabonázletünk a jó időjárás mellől kissé javult, ami azt engedni következtetünk, hogy a búza ára, mivel a készlet kevés, nem nagyon fog visszamenni, mivel a malmok sem öröhlhetek mindjárt új búzát.

Az árak a következők:

Búza mm. 9 frt, 9 frt 20, 9 frt 50 kr.

Kukorica köhle 5 frt 80 kr., 6 frt.

Árpa köhle 5 frt 40, 5 frt 50 kr.

Köles 4 frt 50 kr.

Szalonna mm. 45—46 frt.

Hízott-sertés tiszta vágásra 41—42 kr.

NYILTTÉ R.)*

No még egy nyilatkozat.

Szánthó Lajosnak valóban elégius nyilatkozatára, mely a »Csorngrádmegyei Híradó« mai számában a rokoni érzelim bús kongásával megszólalt és melyben azzal fenyeget, hogy, hasba ugyan nem lő, hanem valami törvényes lépéseket tesz ellenem, mincsem semmi szavam, de mert a morális érzület mai időben megkívánja az embertől, hogy nyilatkozzék, hát én is nyilatkozom ilyen formán: Hát Lajos, nem fáj a hasad? ugyan mit nyűhölözöl? nem volt még elég az az iskola, melyet fényes köz-zereplésed közben végig tapostál és a melyből meglehetősen hasznos tanulságokat vonhattál volna le magadnak, ha ugyan idejékorán elég fogékony lett volna hadvezéri fejeden a tanulságok iránt. No hát, én a nyilatkozatodra csak annyit jegyzek meg, hogy nagyon helyesen tetted, ha már egyszer a törvényes lépéseket is megpróbáld tanulni és nem csak mindig a hasba-lövést produkáld, de én valószínűleg annak a törvényes lépésnek is fogok ellent tudni állni, annyival inkább, mert éppen nyilatkozatodban magad is beismered, hogy ama bizonyos délután, melyen az a lüres lovagias úgy lejátszódott és a melynek — ha egyáltalán a rossz nyelveknek hihetl lehet adni — már a kodifikációja is vállalkoztál, igenis konferáltál és pedig a legilletékesebb helyen, a koplalo sarkon, Sima Ferenc és társaival.

Végzavam pedig anyyi, hogy, ha már a törvénybe kell menni, oda szivesen elmegyek és elmondom az elmondandókat, de ezen az úton sem veled, sem mással nem kívánok találkozni s valószínűleg nem is fogok.

Szentesen, 1891-ik évi június 27-én.

Füsti Molnár Sándor.

*) E rovathban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. Mátéffy Ferenc

Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

KORONA-FORRÁS
(HYGIEA-SPRUDEL.)

orvisi tekintélyek itélete szerint, nevezetesen: dr. Korányi tanár, kir. tanácsos, dr. Kéti tanár, dr. Kézsmársky tanár, dr. Schwimmer tanár, dr. Stiller tanár, dr. Reinezt főorvos, dr. Herrmann S. főorvos stb. stb. a „KORONA-FORRÁS“ nemcsak a legkitűnőbb, legkellemesebb ízű és a legégszesebb ital, hanem egyszersmind a lélekzési, emésztési szervezetelek bajaiban, valamint a gyomor-, máj- és vese-betegségeknél első rangú gyógyvíz.

Legtisztább égvényes savanyúvíz, borral vegyítve nem feketit.

12—7 Egyedüli főraktár Szentesen:

Robicsék Gábornénál.

Üzlet-feloszlatás.

NYIRI GERZON úri-útca III. tized 137. sz. saját házában (dr. Polacsek Albert úr háza átellenében) lévő rőfös üzletének teljes feloszlatása folytán, mindennemű rőfösárúk

gyári áron alól 30% és 50%

kaphatók a legfinomabb voál és kartonok 13 krtól kezdve, női-ruha-szövetek 15 krtól kezdve.

Orvosi bizonylatok

„MARGIT“

gyógyforrásról

„MAGYAR SELTERS“

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikleges vizek között. — vegyi alkotórészeinek szerencsés és összetétele kevés szén-sav, de zardag, félig kötött szén-sav tartalom.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. 36 hatásnak találtam a lécutak és gyomoralkatrtyainak hurutos bántalmáinál. A Seltersi-Rademi, Vichy stb. vizektől különbözőbb csekélyebb szén-sav tartalmú fogva a azért veresék lehetőségénél, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szénsav-sűrűsűbb vizek fölött előnyvel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár a Rökus-kórház igazgatója: Kiválóan jó hatásnak bizonyult a légző, emésztő- és vizezőszervek hurutos bántalmáinál olyannyira, hogy jelenleg rokonalkatú más ásványvíz köztünkben alig rendeltek. — csekély szabad szén-sav tartalmú fogva: oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a seltersi-, giesshübli-, gleichenbergi vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyet. tanár: Torok, gége-, légső- és bőrbetegségekben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával rokon természetű gyomorhaj volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár: Gége-, tüdő-, gyomor-, vizilóvág idült hurutját szintegy o-zlajja

mint a seltersi-, gleichenbergi, giesshübli. Előnye, hogy a betegek élvezettel iszák s hogy sem bevér, sem belélegezve, a fejben vagy tüdőben nem okoz semmi vértörítődést.

Dr. Kétly Lároly egyet. tanár: Légző-, emésztő-szervek, hurutos bántalmáinál jó eredménnyel alkalmaztam, seltersi-, gleichenbergi-, Giesshübli vizek fölött kisebb szén-sav tartalmú fogva előnyvel bír.

Dr. Barbás József Rökus-kórházi főorvos: Légső-, emésztő- és vizező-szervek hurutos bántalmáinál bátran versenyez a külföldi szikleges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyetemi tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztő-szervek idült hurutjainál tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a seltersi-, giesshübli- és Vichy-vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos: Összetétele és kellemes ízénél fogva ajánlíható a légző- és emésztő-szervek kórállapotainál.

git"-forrás gyógyviz" alkalmazása által a lécutak idült hurutos bántalmáinál tapasztaltam, hivatva érzem magamat ezen betegek által kedvesen fogva szott és jól tűrt gyógyvizet a legutóbbiban ajánlani.

G ö r b e r s d o r f, 1879. március 18-án.

Dr. Rümpler Tódor.

Ez időszent Európa legelső s leglátogatottabb tudósegek klimatikus gyógyintézete:

GÖRBERSDORF

„Margit“-forrás gyógyhatásáról: — Sokoldalu legkedvezőbb eredmények alapján, melyeket én gyógyintézetemben „a „Mar-

»MARGIT« borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

cs. és kir. és szerb kir.
udv. ásványvíz-szállítónál, Budapestben, Er-
szébet-tér s. sz. 22.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Kiadó bolthelyiség.

Stammer Sándor úr házában egy bolthelyiség van kiadó egy vagy több evre. Értekezhetni lehet Beéh Mártonnal a saját házában. 3-3

10-10

Serail arckenőcs

Az arcon mutatkozó szeplők, pattanások, májfoltok s mindenemű bőrtisztálalások eltávolítására a legmegbízhatóbb szer, mely bőrszépítő hatásában minden más szert fölül mül. Ezen kenőcs a bőrnek különös lágytságot, fehérséget és üdeséget kölcsönöz, s mint női toillette-szer, megbecsülhetetlen. Egy tégely ára 50 kr, nagyobb tégely 80 kr.

Továbbá: az eddig egyedül legártalmatlanabb és legjobbnak bizonyult

Pálmai Ilka hölgypor,

melynek alkalmazása által az arcból sima és fehér lesz. — Egy doboz 60 kr.

Kapható:

Remetey Dezső

a „Szt.-Háromsághoz“ címzett gyógyszerárában. Kun-Szent-Mártonban. (Piactér.)

Megrendelhető posta útján — csomagolás és szállításiért 20 kr. számítatik.

Bármely állású megbízható szemé-lyek, kik sorsjegytársaságok létrehozásához tagok szerzésével foglalkozni akarnak, szép jövődelmet nyerhetnek. Ajánlatok intézendők a Budapesti Bank egyesület részvény-társasághoz Budapestben. 4-4

Kezességi tőke:
6 1/2 millió forinton felül.

Elnök:

Beniczky Ferencz úr,
6 felsége val. belső titkos tanácsosa.

10 kr. heti díjjal baleset elleni és élet-biztosítás!

Ember munkálj, légy takarékos: biztosítsd életedet és testi épségedet!

Csak 10 krajcár heti díjjal!

1890. év december 31-én kifizetett
kárösszeg:

50 millió forinton felül.

Igazgató:
Ferenchich Vilmos.

Mindenki 20-tól 60 éves korig nem és rang különbség nélkül felvétetik, — például egy 20 éves egyén 10 kr. heti díjért biztosíthat halála esetére 156 frt 75 krt — és ezenkívül minden kötvény birtokosa első foku rokkantság esetére 100 frtot, másod foku rokkantság esetére 50 frtot; — ha a biztosított, baleset folytán munkaképtelen, ágybafekvő beteg, napi kárpótlást kap, 50 krt; ha szobátörző beteg, 35 krt és ha betegsége szobához nem köti, napi kárpótlás 25 kr.

Felvételek a Magyar Francia Biztosító Részvény-Társaság helybeli képviselőjénél:

HOFFMANN JAKAB kereskedőnél eszközölhetők.

Ugyanott bővebb felvilágosítás is nyerhető.

Vegyztizta, viztiszta:

kitűnő, leghatásosabb véd-és gyógyító-anyag állatok járványos betegségei és fertőtlenítő mosóvíz sebeknél.

12-10

Prospektusok és használati útmutatás ingyen és bérmentve küldetnek

Színben

pirosas.

Egyetlen tökéletes, szagtalan — fertőtlenítő-szer betegszobák, őr-székek, istállók stb. részére. — Vegyszeti laboratórium állatgyógyászati és fertőtlenítő célokra.

ERNST HENRIK
BÉCS, III., Hörnesgasse 19. sz.

"ANTI-PARASITICUM"

EXCELSIOR-KÁVÉ

(pörkölt szemes kávé)

saát mód szerint és a belföldön kizárólagosan általunk pörkölt, a legkiválóbb kávéfajokból összeállított keverék, mely a forgalomban eddig előfordult pörkölt kávékat zamatt és erő tekintetében jóval fölülmulja és azokhoz képest legalább 5%-nyi megtakarítást nyújt. — EXCELSIOR-KÁVÉ száraz helyen éveken át is megtartja kitűnő tulajdonságait.

Finomra való őrlés ajánlatik.

Kéretik a védjegyre ügyelni.
Kapható 5, 2, 1 és 1/2 kilós csomagokban, minden nevezetesebb gyarmatárú- és fűszerkereskedésben.

Elő magyar gőz kávé-pörköldé
Wertheimer és Frankl Budapest.

REKLÁM KIVÁNTATRA INGYEN ÉS BÉRMENTESEN.

A Pesti Hirlap 40,000 példányban jelenik meg.

PESTI HIRLAP

naponkiut 16-20 oldal terjedelmű,

pártoktól és kormánytól egyaránt független politikai napilap.

Munkatársai közt vannak Magyarország elsőrangú publicistái és szépirodalmi írói.

A lap állandó előfizetői — habár havonként ujtják is meg az előfizetést —

karácsonykor ajándékuul kapják

a Pesti Hirlap nagy képes naptárát.

Előfizetési árak:

Egész évre 14 frt. | Félévre 7 frt. | Negyedévre 3 frt 50 kr. | Egy hóra 1 frt 20 kr.

➡ Rendes zenemelléletek. ⬅

Mutatványszámokat kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal:

Budapest, V. ker., Nádor-utca 7. szám.

3576. sz. 1891. **Csongrádvármegye alispánjától.**
Pályázat hírdetmény.

Csongrádvármegyénél elhalálózás folytán fűresedésbe jött törvényhatósági állapot- orvosi állás betöltése céljából, mellyel 400 frt évi fizetés és 200 frt úti átalányból álló javadalmazás van egybekötve, ezen pályázat nyitattik s felhívtnak mindazok, kik ezen állást élnyerni óhajtnák, hogy az 1888. évi VII. t. c. 133. §-ában előirt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket Csongrádvármegye főispánja, méltóságos Zsilinszky Mihály úrhoz, a folyó évi június hó 29-ik napján d. u. 5 óráig nyújtsák be.

Szentesen. 1891. évi június hó 15-én.

Stammer Sándor,
alispán.

— 3

4758. sz. 1891. **Csongrádvármegye alispánjától.**
Hírdetmény.

Csongrádvármegye alispáni hivatala részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Szentes város lakosaira kirótt 1891. évi törvényhatósági útdó lajstromok Szentes város polgármesteri hivatalánál a folyó évi június 28-tól számított 15 napon keresztül bezárólag július 13-ig közszemlére lesznek kitéve s hogy az érdekeltek a magukra nézve sérelmesnek tartott kirovás ellen a fentjelzett határidő alatt a közigazgatási bizottsághoz felszólamlást adhatnak be.

Szentesen, 1891. június 22-én.

Stammer Sándor,
alispán.

2-2

Sarg Glycerin-fog-Crém-je,
A fogak szépsége   Rövid használat után nélkülözhetlen fogtisztító szer

KALODONT

Orvosrendőrileg megvizsgálva.
Uton nagyon praktikus. Illatosan üdítő.

A leggyöngédebb fogzománóra is ártalmatlan.

Jegyzet: Németországban, Franciaországban stb. a legnagyobb sikerrel behozva, ugy az udvarnál, valamint a magas körökben és a legegyszerűbb polgári családnál használatban van.

Kapható a gyógyszerüzletekben, darabonként 35 krért.   50-41

Szentesen: id. Várady Lajos gyógyszerüzletében.

6-6
A „BUDAPESTI HIRLAP“ ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁSA.

Főszerkesztő: Rákosi Jenő. Felelős szerkesztő: Csajthay Ferenc. A kiadóhivatal feje: Zilahi Simon.
Dolgozótársak: Balogh Pál, Balázs Ignác, Baksay Sándor, Béla Henrik, Berényi László, Barna Izidor, Csajthay Ferenc, Csapodi István dr., Flammarion Kamill, Herczeg Ferenc, E. Illés Károly, Kaas Ivor báró, Osvald Sándor, Ősi Kornél, Proff Sándor báró, Rákosi Jenő, Rákosi Viktor, Solder Hugo, Teleki Sándor gróf, Tóth Béla, Vassó Elemér.

A Budapesti Hirlap jún. 15-én tölti be fennállása tizedik évét. Ez évek alatt a magyar közönség legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja lett és a mai időszaki sajtó kellékeivel a magyar hirlapirodalom elsőrangú tagjává küzdött föl magát. — A nemzet i irány merész és elszánt kultusza úgy a politikában, mint az irodalomban, a művészetekben és a társadalomban biztosították neki a hirlapolvasó közönség rokonszenvét és tömegeit.

Alig volt reá eset Magyarországon, mióta a ritkán külföldön is, hogy hirlap oly vezérlő szerepet játszik egyes kérdések sorsa megalakításában, minőre a Budapesti Hirlap aránylag nem hosszú fennállása óta ismételve adott példát: nem kell csak a véderő vitára emlékeztetnünk, amelyben két hónapon keresztül azt lehet mondani a Budapesti Hirlap táplálta a vitát, a közérdeklődést, a közszellemet. Ujában pedig a közigazgatási javaslat első és döntő bírálata e lap hasábjairól indult ki, hogy az elméket megtermékenyítse. — Ily sikerekhez pedig kettő szükséges: elsőben is az értelmi töké párosulva az írói tehetséggel; másodsor az abszolút függetlenség minden párttól és hatalmasságtól. Ezek nélkül lehetetlen azt az erkölcsi erőt felszabadítani s munkássá tenni a közérdek javára, a minő a tisztességes sajtóban és munkájában rejlik. Ha pedig valaki e helyen, a hol az újság kénytelen magáról beszélni, ezt dicsekvésnek venne, annak megengesztelésére készsággel tesszük a vallomást, hogy távolról sem tartjuk magunkat csalhatatlannak. Tudjuk, hogy minden vigyázat és megfontolás mellett is botlunk mi is. De botlásunk is csak szabad meggyőződésünkéből ered, nem egy harmadiknak, akár egyénnek, akár társaságnak, akár pártnak, akár felekezethez, akár osztalynak sugalmazásából vagy egyoldalú érdekéből. — Bizvást tehetjük hát olvasóinknak azt az ígérteket, hogy úgy mint eddig, újságiról kötelességeinken és lelkiismeretünkön kívül más urat magunk felett el nem ismerünk.

A politikai vezetésket, a vezércikket rovatát Balogh Pál, Kaas Ivor báró és Rákosi Jenő látják el rendszeren. Jogi szakcikkeinket, általában jogi szakkérdések fejtegetését, rovatához nem kötve Edvi Illés Károly kitűnő tollából veszik e lapok olvasói. Orvosi s természetudományi kérdésekben írónk és tanácsadónk Csapodi István doktor, a jeles fővárosi orvos és szakiró. A többi rovatok megoszlanak kipróbált s nagyobb részt már évek óta a Budapesti Hirlap közönséget szolgáló több dolgozó társaink közt. — Irodalmi és tárcarovataink a mellett, hogy a lap keretén kívül levő írók közreműködését is sűrűn igénybe veszik, sőt a közönség köréből is a tehetségeket magához vonni iparkodik, oly erőkre vannak állandóan bízva, mint Teleki Sándor ezredes, Tóth Béla, Rákosi Viktor (Sipulusz), Herczeg Ferenc, Baksay Sándor, Béla Henrik és a főszerkesztő (—ő.), végül a világraszóló hirt élvező Flammarion Kamill, a ki szintén állandó szerződéses viszonyban van a Budapesti Hirlap-pal.

A regényesarnok számára iparkodásunk, hogy a külföldről s a hazai erőktől is a javát szerezhessük meg a Budapesti Hirlap-ban. Csiky Gergely kitűnő regény- és drámaírónkat a hírneves francia: Ohnet György váltja fel. Egy olasz regény Salvatore Farina tollából szintén birtokunkban van. Hogy nagy áldozatoktól sem rettenünk vissza e rovat érdekében, megmutattuk azzal, hogy tavaly megszerettük és közöltük Stanley legujabb művét afrikai expediciójáról. Angol regényeink, a melyekből évenként kettőt-hármat szoktunk közölni, kitűnő kedveltséget élveznek.

A mi e lapok többi tartalmát, u. m. a közgazdaságot, újdonságokat, az értesítéseket, helyi, vidéki és külföldi tudósításokat illeti: mindez régóta úgy el van látva a Budapesti Hirlap-ban, mint bármely elsőrendű európai lapban. Dolgozótársainkat méltán nevezhetjük kipróbált és lelkes gardának, a mely becsvágyát helyezi lapja korrektt és kitűnő kiszolgálásába. Minden jelentékenyebb magyar városban van tudósítónk. Bécsben egész kis főkzerkesztőség szolgál ki bennünket telegráf és telefon útján; az európai nagy városokban saját tudósítónk óvják közönségünk érdekeit és mindenüvé a baza határain belül és kívül, bárhol valami rendkívüli dolog készül vagy ha csak véletlenül megcsik: külön kiküldött tudósítónk ott vannak vagy ott teremnek mint a magyar olvasóközönség érdekeinek katonái.

A Budapesti Hirlap iránya az elmúlt deccennium alatt kiállotta képességei tüzpörbáját. Ebben a változtatlan irányban fogja ezentúl is teljesíteni feladatát és kiszolgálni olvasóit.

Július 1-én fogjuk megkezdeni Ohnet György A gyűlölség adója című új regényének a közlését, mely a Budapesti Hirlap kizárólagos tulajdona.

Az előfizetés feltételei helyben házhoz hordva, vidéken postával: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hora 1 frt 20 kr. A fővárosi nyaralókban lapunk kora reggel kézbesítetik, az egész fűrdő- évad alatt pedig előfizetőink kívánságára a lapot bárhová utánuk küldjük, még akkor is, ha a nyáron át többször változtatnak tartózkodási helyet. Az előfizetések vidékről legcélszerűbben postautalvánnyal eszközöhetőket következő cím alatt:

A „Budapesti Hirlap“ kiadóhivatalának, IV. kerület, Kalap-utca 16. szám.

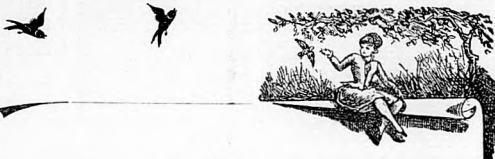

LEGOLCSÓBB KÖNYVNYOMDA

A „SZENTES ÉS VIDEKE” KÖNYVNYOMDÁJA

FOLYÓIRATOK
KÖNYVEK
ZÁRMÉRLEGEK

KÖRLEVELEK
KERESKEDŐI
NYOMTATVÁNYOK

Abonyi
Báti Meghívók, Tánczrendek
Diszokmányok
Szalag-aranyozás

Herzsteltzi
Egyezési kártyák
idősebb kiadásban

Névjegyek
kosárosok — — 50 krtól
aranyozással — — 1 fittal
féllel 100 darab

Diszmunkák
több színnyomásban is

RAKTÁRON:
ÜGYVÉDI
NYOMTATVÁNYOK
KÖTELEZVÉNYEK
ADÓINTŐ-
CZÉDULÁK
JUTÁNYOS ÁRBAN

S Z Á M L Á K
LEVÉLPAPIROK ÉS
BORTEKOK
J E G Y Z É K E K
VONALOZOTT
ÜZLETKÖNYVEK
RENDELÉS SZERINT

„SZENTES ÉS VIDEKE”

SZERKESZTŐSÉGE ÉS HIRLAPKIADÓHIVATALA
(ÖZV. FRIED JÓZSEFNÉ URNÓ HÁZÁBAN) I. T. 265. SZ.

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD — HIRDETÉSEKET VALAMINT NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEKET
A LEGJUTÁNYOSABBAN SZÁMIT FEL.

